

DET KONGELIGE
ARBEIDS- OG SOSIALDEPARTEMENT

Statsråden

Stortingets president
Ekspedisjonskontoret
Stortinget
0026 OSLO

Deres ref

Vår ref

Dato

19/2549-

26. august 2019

Svar på spørsmål til skriftlig besvarelse nr. 2098/2019 fra representanten Karin Andersen

Jeg viser til brev fra stortingets president med følgende spørsmål fra representanten Karin Andersen:

"Får færre innvilget arbeidsavklaringspenger som følge av innstramminger i inngangskriteriene? Ber om oversikt over andel avslag på AAP fra 2015 frem til andre kvartal 2019."

Svar:

I begrunnelsen for spørsmålet viser representanten Andersen til at det *"I pressemelding datert 15. august 2019 fra NAV står det at nedgangen i personer som mottar AAP i stor grad handler om at færre personer kommer inn i ordningen."* Denne pressemeldingen fra Arbeids- og velferdsdirektoratet omhandler utviklingen i 2. kvartal 2019 sett opp mot 1. kvartal. Direktoratet opplyser at årsaken til at færre personer begynte å motta arbeidsavklaringspenger (AAP) i 2. kvartal er sammensatt, og at dette er noe de vil se nærmere på.

I det mer langsiktige perspektiv, viser direktoratets løpende statistikk at den forsterkede nedgangen i antall mottakere av AAP i 2018 og 2019 i hovedsak skyldes økt avgang fra ordningen. Nedgangen i antall nye mottakere var i 2018 bare marginalt høyere enn de to foregående år. I første halvår 2019 var antall nye mottakere høyere enn i samme periode i 2018. Dette gjelder for begge de to første kvartalene i 2019 sett opp mot de to samme kvartaler i 2018. Årsaken til dette er også sammensatt, men direktoratet peker i sine statistikknotater for 1. og 2. kvartal 2019 på at deler av denne økningen sannsynligvis henger sammen med at en del personer som gikk ut av AAP i løpet av først halvår 2018 nå har kommet inn igjen på AAP etter endt karenperiode.

Direktoratets løpende statistikk over nye mottakere av AAP omfatter alle som ikke har mottatt stønaden de forutgående to månedene, og teller dermed også personer som har hatt midlertidige avbrudd. Denne statistikken vil dermed generelt vise flere nye mottakere enn det tall over innvilgede nye søknader vil gjøre.

En analyse fra Arbeids- og velferdsdirektoratet publisert i tidsskriftet *Arbeid og velferd nr 2/2019* viser at presiseringen av sykdomsvilkåret, innføring av karenperiode og endringene i kravene til medlemskap i folketrygden fra 1.1.2018 samlet har medført en viss nedgang i antall søkere som har fått innvilget AAP i 2018 sammenlignet med 2017. Undersøkelsen anslår at det ville vært om lag 2 400 flere som hadde fått innvilget sin søknad om AAP i 2018 uten disse endringene.

En av hensiktene med de ulike endringene i regelverket fra 1.1.2018 var at det skal bli en smalere inngang på AAP, men at oppfølgingen skal bli tettere og stønadsløpet kortere for de som er i ordningen.

Endringen i folketrygdloven § 11-5 hva gjelder sykdomsvilkåret var en presisering av tidligere vilkår i folketrygdloven § 11-5 og § 11-13. Det ble tydeliggjort i § 11-5 at sykdom, skade eller lyte må være en vesentlig årsak til nedsatt arbeidsevne. Dette var for å synliggjøre at AAP er og skal være en helserelatert ytelse. Analysen i *Arbeid og velferd* peker på at nedgangen i innvilgelser av AAP i 2018 blant annet ser ut til å ha en sammenheng med en noe strengere praktisering av sykdomsvilkåret i § 11-5.

Direktoratet opplyser at det ikke foreligger noen løpende statistikk over antall nye søknader om AAP fordelt på innvilgelse og avslag. Direktoratet har imidlertid tall over antall vedtak om nedsatt arbeidsevne som vilkår for å kunne ha rett til AAP (folketrygdloven § 11-5) med innvilgelse og avslag. Samme person kan få flere vedtak i en AAP-saksperiode, men får i hovedsak kun ett vedtak etter § 11-5. Direktoratet mener derfor at tallene gir et rimelig inntrykk av avslags- og innvilgningsandelen, selv om det altså ikke gir et direkte bilde på faktisk innvilgelse eller avslag på nye søknader om AAP.

Tabellen nedenfor viser andelen vedtak etter lovens §11.5 med avslag.

Vedtak etter §11-5 - andel avslag

År	Andel avslått (prosent)
2019 - 1. halvår	18,8 %
2018	19,5 %
2017	16,1 %
2016	15,8 %
2015	14,9 %

Tabellen viser en sterkere økning i avslagsprosenten mellom 2017 og 2018 enn mellom de foregående år. Avslagsprosenten for 2018 og første halvår 2019 kan være noe påvirket av at vilkåret om at arbeidsevnen skal være nedsatt med minst halvparten fra 1.1.2018 ble tatt inn i lovteksten under §11-5 (fra tidligere §11-13), og at vedtaksansvaret for dette ble flyttet fra NAV Arbeid og ytelser til NAV-kontoret. Avslag i henhold til at arbeidsevnen må være nedsatt med minst halvparten vil dermed fra 2018 vise seg i vedtak gjort etter § 11-5 og dermed bidra til en økt avslagsprosent i 2018 og 2019.

Direktoratet peker generelt på at det kan forekomme feilregistreringer i fagsystemet som kan gi utslag på disse tallene. Dette samme gjelder saksbehandlingsfeil som kan ha ført til omgjøringsvedtak. Tallene som er presentert ovenfor er derfor beheftet med usikkerhet.

Med hilsen

Anniken Hauglie